

Foto: Arhiv Simbio

Ukrepi so nujni, idealne rešitve pa ni

»Sistem z več shemami naj bi prinesel konkurenco na tem področju, a se je sprevrgel v absurd, saj se cene embalažnine znižujejo do take mere, da ne pokrivajo vseh stroškov ravnanja z odpadno embalažo,« razmišljajo v podjetju Simbio. V Gorenje Surovina na problematiko opozarjajo že dolgo in pravijo, da bo zakon zadeve samo še poslabšal.

Nina Šprohar

Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) je 12. oktobra dalo v javno obravnavo interventni zakon za reševanje problematike nakopičene odpadne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč. Po prejetih pripombah so predlog zakona popravili in ga ponovno dali v javno obravnavo. Predlog predvideva, da bo država stroške odvoza embalaže poravnala sama in jih kasneje izterjala od tistih, ki svojega dela niso opravili. Na dan uveljavitve zakona za odpadno embalažo, ki se nahaja na lokacijah izvajalcev javne službe in je družbe za ravnanje z odpadke niso prevzele, poskrbi država. »Trenutna situacija predstavlja tveganje za zdravje ljudi in onesnaženje okolja ter onemogoča doseganja okoljskih ciljev na področju ravnanja z odpadki,« pravijo na ministrstvu. Zavezanci, ki morajo plačevati stroške ravnanja z odpadno embalažo, lahko to obveznost izpolnijo na dva načina: ali se vključijo v skupni sistem ravnanja z odpadno embalažo ene od družb za ravnanje z odpadno embalažo ali pa pod pogoji,

kot jih določa uredba, vzpostavijo individualni sistem ravnanja z odpadno embalažo. »Višino embalažnine določa družba za ravnanje z odpadno embalažo, ki z vsakim posameznim zavezancem, ki se želi vključiti v njen skupni sistem ravnanja z odpadno embalažo, o tem sklene pogodbo. Družbe za ravnanje z odpadno embalažo delujejo kot gospodarske družbe, višina embalažnine pa vpliva na odločitev posameznega zavezanca, s katero družbo bo podpisal pogodbo. Glede na zavezančevu obveznost plačevanja vseh stroškov ravnanja s komunalno odpadno embalažo bi morala biti embalažnina določena tako visoko, da bi te stroške dejansko pokrila,« je zapisano v osnutku Zakona o interventnih ukrepih pri ravnanju s komunalno odpadno embalažo in z odpadnimi nagrobnimi svečami.

Zakon med drugim tudi izključuje uporabo določb Zakona o javnem naročanju, zato bo ministrstvo ustrezno osebo, ki bo v imenu države poskrbela za

Eden od virov težav je tudi deljena odgovornost med družbami za ravnanje z odpadki in izvajalci javne službe.

odpadke, poiskalo samo. Minister za okolje in prostor Jure Leben pravi, da bi »odpadno embalažo in sveče lahko začeli odvažati v začetku februarja«, do takrat pa želijo urediti začasno skladiščenje teh odpadkov. Poleg sanitetnega in okoljskega problema predstavlja trenutno stanje tudi varnostni problem, saj komunalna podjetja ne morejo več zagotavljati požarne varnosti, Leben pa opozarja, da se »Slovenija utaplja v odpadkih«. Zato je ministrstvo pripravilo predlog Uredbe o spremembi Uredbe o embalaži in odpadni embalaži, vlada pa je to uredbo 25. oktobra 2018 sprejela. Nova določila Uredbe o embalaži in odpadni embalaži predvidevajo, kako lahko izvajalci javne službe zbiranja in obdelave komunalnih odpadkov skladno z Zakonom o javnem naročanju (ZJN-3) v najkrajšem času izberejo izvajalca obdelave odpadkov, ki mu predajo neprevzeto komunalno odpadno embalažo na zalogo. »Država bo to obdelavo skupaj z logističnimi stroški plačala po ceni, ki ne bo presežala 120 evrov z DDV. Zato se bo vključila v dogovor med izvajalcem javne službe in izvajalcem obdelave embalaže kot podpisnik tripartitne pogodbe, v kateri bodo podrobneje določene obveznosti posameznega podpisnika pogodbe,« razloži Sebastijan Zupanc, direktor GZS - Zbornice komunalnega gospodarstva (ZKG).

»Sistem z več shemami se je sprevrgel v absurd«

Helena Kojnik, predstavnica za odnose z javnostmi v podjetju Simbio, ki zagotavlja celovito ravnanje z odpadki v celjski regiji, pa meni, da je predlog zakona dobra osnova za reševanje nakopičenih

težav z odpadno embalažo in odpadnimi nagrobnimi svečami. »Pozitivno je tudi to, da je MOP sprejel spremembo Uredbe o embalaži in odpadni embalaži, saj ta sprememba omogoča sprotno reševanje problematike neprevzete odpadne embalaže. Ne glede na to, pa je prenova celotnega sistema ravnanja z odpadno embalažo nujna,« komentira Kojnikova. Zakaj država ni ukrepala že prej, težko komentira. »Mi MOP prek ZKG že več let opozarjamo na težave in nedelovanje sistema. Je pa stanje zelo resno, saj je pri nas trenutno neprevzetih približno 1.000 ton odpadne embalaže in 220 ton odpadnih nagrobnih sveč, kar bistveno presega skladiščne kapacitete, ki smo jih dolžni zagotavljati po veljavni zakonodaji,« pravi.

Kojnikova doda, da izkušnje iz preteklosti kažejo, da sistem ravnanja z odpadno embalažo ni optimalen in je potreben temeljitih sprememb. »Sistem je preveč odvisen od nihanja cen sekundarnih surovin. Država mora zagotavljati delovanje sistema, ne glede na to, ali je na trgu interes za posamezne materiale ali ne. Sistem z več shemami naj bi prinesel konkurenco na tem področju, a se je sprevrgel v absurd, saj se cene embalažnine znižujejo do take mere, da ne pokrivajo vseh stroškov ravnanja z odpadno embalažo,« razmišlja Kojnikova. »Menimo, da je eden od virov nastalih težav tudi deljena odgovornost med družbami za ravnanje z odpadki in izvajalci javne službe, zato se zavzemamo, da se komunalna in nekomunalna odpadna embalaža rešujeta v okviru dveh ločenih sistemov. Prav tako je treba bistveno zmanjšati količino embalaže, dane na trg, za katero ni treba zagotavljati

Foto: arhiv Gorenje Surovina

»Sistem generalno ni slab, vendar pa zaradi pomanjkljive zakonodaje ne deluje in na to opozarjamo že desetletje,« pravi Jure Fišer, direktor podjetja Gorenje Surovina.

Kar je bilo včeraj konkurenčna prednost, je danes konkurenčna nujnost

»Pomen kakovosti komunalnih storitev narašča,« pravi Miran Lovrič, predsednik GZS - Zbornice komunalnega gospodarstva (ZKG). Na komunalni konferenci, ki je letos potekala 20. in 21. septembra v Podčetrtku, so se osredotočali na dva vidika kakovosti, tehničnega in funkcionalnega. »V spremenjenih razmerah ni dovolj, da storitve zgolj zadostujejo standardom, temveč morajo biti tudi izvedene tako, da izpolnijo zahteve in pričakovanja uporabnikov,« pravi Lovrič, ki meni, da lahko komunalna podjetja »s kakovostnim in družbeno odgovornim izvajanjem javnih storitev ter oblikovanjem uporabnikom prilagojene ponudbe dosegajo visoko zadovoljstvo uporabnikov ter razvijejo trajen odnos obojestranskega zaupanja, prihajajoče spremembe pa izkoristijo za uspešnejše poslovanje«.

Skrb, da so storitve izvedene tako, da najbolje zadovoljijo zahteve in pričakovanja uporabnikov, je zlasti pomembna strateška naloga komunalnih podjetij, ki imajo na lokalni ravni monopolen položaj in so zato podvržena drugačni dinamiki odnosa med ponudnikom in uporabnikom kot v zasebnem sektorju. »Zanimivo in aktualno programsko vsebino so z različnih zornih kotov osvetlili zanimivi govorniki in vrhunski strokovnjaki, ki so na praktičnih primerih prikazali, da je zagotavljanje kakovosti temeljni gradnik vseh poslovnih procesov in da je tisto, kar je bilo še včeraj konkurenčna prednost, danes konkurenčna nujnost,« pravi Sebastijan Zupanc, direktor ZKG. Doda, da imajo prav komunalna podjetja unikatno možnost

spodbujanja družbene odgovornosti in trajnostnega ravnanja na širši ravni, zato je pomembno, da ta status tudi udeležajo in ga nadgrajujejo skladno s potrebami in pričakovanji uporabnikov.

V ospredju obvladovanje poslovnih procesov

Zupanc izpostavi, da se je spremenilo tudi razumevanje tega, kako se kakovost storitev doseže in zagotovi. »Kakovost ni le tehnični problem, ampak vse bolj tudi problem človeških virov. Prav tako velja načelo, da je proces dela najučinkovitejši takrat, kadar je dobro upravljan,« razloži. Posebna pozornost je bila namenjena celovitemu obvladovanju poslovnih procesov in zagotavljanju kakovostnega poslovanja podjetja kot celote. »Udeleženci konference so spoznali, kako vgraditi model odličnosti v poslovanje podjetja in kakšna je dodana vrednost za komunalna podjetja ter kako v programe izboljšanja kakovosti vključiti vse zaposlene,« doda Zupanc. Kakovost storitev je tesno povezana z možnostmi izvajalca, da izpolni oziroma preseže zahteve in pričakovanja uporabnikov, način zagotavljanja storitev pa je pogosto enako pomemben kot sam rezultat storitvenega procesa. Pozitivne izkušnje uporabnikov krepijo ugled komunalnih podjetij, zadovoljstvo in zvestobo uporabnikov, zaradi česar se razvija trajen odnos obojestranskega zaupanja in tudi večja toleranca v primeru morebitnih težav pri zagotavljanju storitev.

Foto: arhiv Gorenje Surovina

predpisanega ravnanja z odpadno embalažo s sedanjih 15 ton na, na primer 1 tono,« doda Kojnikova. Problematične so tudi nagrobne sveče. »Pri svečah bi bilo treba dosledno evidentirati dajanje sveč na trg (preprečevanje črnega trga), ministrstvo pa naj določi deleže po shemah ter striktno nadzira izvajanje obveznosti vseh deležnikov,« oceni.

V Celju se zavedajo, da je možnih rešitev veliko.

»Pri ravnanju s komunalnimi odpadki je evidentno, da imamo primanjkljaj zmogljivosti za energetska izrabo odpadkov. Kljub temu, da je naša vizija družba brez odpadkov in da moramo v največji možni meri izrabiti materiale v njih, je najbrž jasno, da vseh nikoli ne bomo mogli v celoti reciklirati,« pravi Kojnikova in doda, da je energetski potencial nerekiclabilnih odpadkov smiselno izrabiti s termično obdelavo in ga tako izkoristi kot vir energije. »V Celju imamo to rešeno s prvo toplarno za komunalne odpadke v Sloveniji - s Toplarno Celje,« zaključuje.

»Zakon v predlagani obliki situacije ne bo rešil«

Jure Fišer, direktor podjetja Gorenje Surovina, meni, da zakon v predlagani obliki ne bo rešil situacije, temveč bo težave samo poglobil. »Glede na količine odpadne embalaže, ki je nakopičena pri izvajalcih javne službe in je do konca leta predvidena na 30.000 ton, časa za reševanje problematike ni več veliko. Pristojne organe smo leta in leta opozarjali na napake v sistemu ter jih pozivali k ustrezni ureditvi sistema, pa se do danes zadeve žal niso primerno uredile. O razlogih, zakaj, težko presojam,« opozarja Fišer. Kakšne izboljšave bi bile torej primerne? »V prvi vrsti je nedvomno nujna ustrezna zakonska ureditev. Sistem generalno ni slab, vendar pa zaradi pomanjkljive zakonodaje ne deluje in na to opozarjamo že desetletje,« pravi Fišer in doda, da »rešitve vidimo v zagotovitvi sredstev za ravnanje s presežnimi količinami odpadne embalaže, za katere zaradi slabe

zakonodaje, ki predpisuje prag obveznosti šele pri 15 tonah, trenutno ne plača nihče.«

Meni, da je nujna tudi vzpostavitev transparentnosti sistema v panogi ravnanja z odpadno embalažo, predvsem z zakonito objavo deleža prevzemanja odpadne embalaže, uvedbo tehtanja pri zbiranju odpadne embalaže pri izvajalcih javne službe ter s predajo ustrezne odpadne embalaže, ki ne vsebuje drugih komunalnih odpadkov. Fišer se zaveda, da vseh odpadkov ni mogoče predelati. »Sežigalnica ni prva rešitev za vse odpadke, je pa nedvomno rešitev za določene - po hierarhiji odpadkov podjetja, ki se ukvarjamo s predelavo odpadkov, stremimo k čim večjemu deležu snovne predelave, torej reciklaže. To velja v veliki meri tudi za odpadno embalažo. Je pa dejstvo, da reciklaža za nekatere odpadke ni mogoča in je edina rešitev, ki prepreči odlaganje odpadkov, energetska izraba. V prihodnosti bo tako prav gotovo treba razmišljati tudi o sežigalnicah,« še pove.

Idealne rešitve ni

Da je potrebna intervencija države, se strinjajo vsi. »Situacija v Sloveniji je trenutno nevzdržna,« komentira Zupanc. »Nekatere družbe za ravnanje z odpadki so prekinile s prevzemom odpadne embalaže, mi pa smo ministrstvo že celo leto opozarjali, da so nujno potrebni sistemski ukrepi, saj se je že takrat začelo ustavljati pri nekaterih komunalnih podjetjih,« pravi in doda, da se je zatem stanje le še stopnjevalo do te točke, da odpadke prevzemata samo še dve podjetji za ravnanje z odpadno embalažo, ostala podjetja pa ne več. Vsak dan v Sloveniji nastane približno 380 ton embalaže, kar je v 10 dneh skorajda 4.000 ton, skladišča pa so polna. »Ministrstvo obljublja ukrepe v obliki interventnega zakona, ki bo, če bo sprejet, začel veljati šele februarja, kaj do takrat, pa ne vemo. Ministra smo na to opozorili, poudarili, da je treba

Foto: Arhiv Simbio

»Pri nas je trenutno neprevzetih približno 1.000 ton odpadne embalaže in 220 ton odpadnih nagrobnih sveč, kar bistveno presega skladiščne kapacitete,« opozarja Helena Kojnik.

»Dnevno dobivamo klice iz različnih komunalnih podjetij, saj sploh ne morejo več legalno opravljati svoje dejavnosti,« opozarja Sebastijan Zupanc, direktor ZKG.

odreagirati takoj, ne zgolj z interventnim zakonom, saj je februar še daleč. Dnevno dobivamo klice iz različnih komunalnih podjetij, saj sploh ne morejo več legalno opravljati svoje dejavnosti in vse te odpadke skladiščijo v skladiščih in zbirnih centrih, vendar tudi tam kmalu ne bo več prostora. Obstaja resno tveganje za onesnaženje okolja, širjenje nalezljivih bolezni, v embalažo se zarejajo ščurki in glodavci, če omenimo le nekaj groženj, ki jih predstavlja neprevzeta odpadna embalaža. Veseli nas, da je minister Jure Leben prisluhnil našim pozivom in so danes že v veljavi določila embalažne uredbe, ki omogoča komunalnim podjetjem predajo nakopičene embalaže obdelovalcem odpadkov, stroške te oddaje pa bo poravnala država,« je povedal.

Tako ni bojzani, da bodo na ulicah ostajali odpadki, saj Zupanc meni, da bodo komunalna podjetja še vedno pobirala odpadke iz gospodinjstev. Vendar pa je te odpadke treba skladiščiti na primernem mestu, kjer je lahko urejen tudi nadzor nad njimi, in zagotoviti sproten odvoz k predelovalcem, za kar bi morala poskrbeti država s sistemskimi rešitvami. Ta pa trenutno deluje kontradiktorno, kot pravi Zupanc. »Inšpektorji na terenu kaznujejo komunalna podjetja za nepravilno skladiščenje embalaže, po drugi strani pa država ni poskrbela za odvoz taiste embalaže. To je

skregano z vso logiko. Mi upamo in verjamemo, da bo minister našel sistemske rešitve za ravnanje z odpadno embalažo. Vemo, da se tega sicer ne da doseči kar čez noč, po drugi strani pa ne moremo mimo dejstva, da komunalna podjetja ne morejo več nemoteno opravljati svojega dela,« pravi Zupanc. gg

Foto: Arhiv Simbio

PRODAMO

Poslovni prostor

v Izoli

Lokacija: **Industrijska cesta 13, Izola**

Leto izgradnje: **1976**

Zadnja obnova: **2006**

Energetska informacija: **91 kWh/m²a**

Zemljišče: **860 m²**

Etaža: **pritličje + 1. nadstropje**

Neto tlorisna površina: **660 m²**

- razstavnih salonov: **220 m²**

- skladišče: **220 m²**

- pisarna: **220 m²**

Cena: **590.000 EUR**

Poslovni prostori obsegajo razstavnih salonov in skladišče v pritličju ter pisarniški prostori, čajna kuhinja in toaletni prostori v nadstropju. Lastno parkirišče je urejeno pred objektom.

HETA ASSET RESOLUTION

Prostori namenjeni za trgovsko ali storitveno dejavnost se nahajajo na odlični lokaciji v industrijski coni v Izoli, le 500 m od priključka na hitro cesto Koper-Izola-Piran.

Več informacij najdete na naši spletni strani, kjer se lahko tudi prijavite za ogled.